

Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

ÖK-sekretariatet

2013-06-18

Protokoll nr 1/2013 från möte med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet

Tid: Den 6 februari 2013

Plats: Piperska muren, Stockholm

Dagordning: Se bilaga 1

Deltagare: Se bilaga 2

1 Mötets öppnande

Ordförande Christina Nordin (Landsbygdsdepartementet) förklarar mötet öppnat och hälsar alla välkomna till mötet med Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet.

2 Godkännande av dagordningen

Ordföranden undrar om det finns några övriga frågor och om förslaget till dagordning kan godkännas.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att godkänna dagordningen.

3 Presentation av nya ledamöter

Kjell Hansen (SLU) och Johanna Sandahl (Naturskyddsföreningen) presenteras som nya ledamöter. Håkan Jonsson (Sametinget) är närvarande, men är ännu inte formellt utsedd.

4. Val av två justeringspersoner

Två justeringspersoner ska justera protokollet jämte ordföranden innan det sänds till övervakningskommittén.

Beslut

Övervakningskommittén beslutar att utse Marianne Eriksson (LRF) och Birger Svanström (Sveriges Hembygdsförbund).

5. Lägesrapport

ÖK-sekretariatet går igenom lägesrapporten för landsbygdsprogrammet 2007-2013.

Frågor och kommentarer

Ebba Barany (EU-kommissionen) undrar om utbetalningsläget i axel 3 och axel 4. Guillaume Plathner (ÖK-sekretariatet) svarar att utvecklingen fortsätter att se positiv ut för axel 4 vilket framgår av ett särskilt diagram i lägesrapporten. I axel 3 har ytterligare 600 miljoner kronor för bredband tillkommit vid årsskiftet. Särskilda åtgärder kommer att vidtas för att säkerställa att dessa pengar kan komma till nytta innan programperiodens slut. Detta framgår av handlingsplanen som presenteras under en särskild dagordningspunkt.

Maria Gustafsson (Nationella landsbygdsnätverket) tycker att det skulle vara intressant att veta vilka slags investeringar och projekt som dominerar i de olika åtgärderna. Hon vill prata mer om substansen i verksamheten inte bara siffror. Carl-Fredrik Lööf (Landsbyggsdepartementet) håller med om att det är en bra idé, men det kan bli svårt att hinna med på nästa möte då det kommer att vara beslutstungt.

Johanna Sandahl undrar om målet för betesmarkerna kommer att nås och vilka åtgärder Jordbruksverket tänker vidta. Carl-Fredrik Lööf menar att betesmarksdefinitionen leder till osäkerhet bland brukarna och därför har marker hamnat utanför. Detta bekräftas av Sofia Björnsson (LRF). Niclas Purfürst (Jordbruksverket) svarar att det inte finns några nya handlingsplaner för betesmarkerna för innevarande program.

Sofia Björnsson undrar hur det går för biogasåtgärderna. Guillaume Plathner svarar att vid omfördelningarna som gjordes i början av hösten mellan stödmyndigheterna var efterfrågan större än totalbudgeten. ÖK-sekretariatet ska återkomma med mer detaljerade siffror efter mötet. Se bilaga 3.

Lägesrapport länsstyrelserna

Susanna Löfgren (Länsstyrelsen i Jämtlands län) tar bland annat upp att de många revisionerna gör det svårt för länsstyrelserna att hinna med sina arbetsuppgifter, dvs. man har inte nått målen för handläggningstiderna. ACKE-projektet, den utökade granskningen av LB-stöden, har preliminärt visat på brister hos länsstyrelserna, men i en del fall beror detta på att länsstyrelserna följt de rutiner som tagits fram av Jordbruksverket. Susanna Löfgren menar att en del av kritiken alltså faller tillbaka på Jordbruksverket som behöver utveckla och förbättra rutinerna för handläggning av landsbygdsstöd. Brist på pengar i vissa åtgärder har lett till att länen får göra skarpare prioriteringar vid beslut om stöd, vissa län har börjat tillämpa ansökningsomgångar i stället för löpande prioritering.

Frågor och kommentarer

Ebba Barany undrar om samma urvalskriterier används av länsstyrelserna även i de fall ansökningsomgångar tillämpas. Susanna Löfgren är i princip säker på att så är fallet och lovar att återkomma annars.

Lägesrapport Leader

Leopold Sjöström (Leader) riktar kritik mot byråkratin som LAG-grupperna ställs inför. Regeländringar sker ofta och tillämpas dessutom retroaktivt, vilket innebär problem för LAG. Möjligheten att utnyttja hela Leaderbudgeten begränsas av att outnyttjade pengar för projekt som avslutas under 2014 inte kan överföras till andra pågående eller nya projekt. Leopold Sjöström är också kritisk till den knappa informationen Jordbruksverket har på sin hemsida om övergången mellan det nuvarande programmet och nästa. Sverige har, enligt Leopold Sjöström, halkat efter när det gäller förberedelserna inför nästa period i jämförelse med andra medlemsstater, exempelvis Finland. Det är för

Leader viktigt att veta om de ska varsla sina anställda eller inte. Detta är dock avhängigt huruvida det nuvarande programmet förlängs ett år.

Frågor och kommentarer

Christina Nordin förstår frustrationen från Leader, men understryker att det nya regelverket ännu inte finns på plats och att dagens LAG endast har uppdraget att verka under det innevarande programmet. Samtidigt hindrar inget att man på lokal nivå funderar över hur kompetensen från de nuvarande LAG-grupperna ska tas tillvara inför nästa programperiod.

Carl-Fredrik Lööf betonar beträffande kritiken om knapphändig information att Jordbruksverket gått ut med den information som finns i nuläget och att man ska undvika spekulationer. Osäkerheten är någonting som alla inblandade aktörer får leva med. Carl-Fredrik Lööf menar att det kan vara en nackdel för en medlemsstat att ligga långt fram i arbetet med nästa program både för att regelverket kan ändras, men också för att man kan undvika andra medlemsstaters misstag om man lämnar in programmet senare än andra.

Carl-Fredrik Lööf tror att synen på Leader förändrats över tid. Efter att i början ha varit mer av en experimentverkstad har Leader i det nuvarande programmet blivit ett mer etablerat koncept och då även förväntats leverera resultat, vilket också innebär fler revisioner och en ökad byråkrati. Apropå problemen med överföring av outnyttjade stödmedel understryker Carl-Fredrik Lööf att frågan behövt lösas både juridiskt och tekniskt.

Niclas Purfürst menar att enda alternativet till att gå ut med knapphändig information är att inte gå ut med någon information alls. När det gäller byråkratin betonar han att vi haft många revisioner, inte minst under det gångna året. Byråkratin är nödvändig både för att undvika revisionsanmärkningar och felutbetalningar. Trenden för handläggningstiderna går i rätt riktning tack vare förenklingar som tagits fram inom ramen för SUSS-LB (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB-Stöd). Niclas Purfürst vill sammanfattningsvis inte beskriva situationen som så mörk som Leopold Sjöström framställer den.

Olle Markgren (Hushållningssällskapet) undrar vad som har hänt med diskussionen om att Jordbruksverket skulle ta över handläggningen av Leader från länen. Christina Nordin menar att man varken sagt ja eller nej i frågan men att man nu tittar förutsättningslöst på en lösning för nästa programperiod.

Marianne Eriksson instämmer i att byråkratin kring Leader har vuxit under denna programperiod jämfört med tidigare. Hon påpekar också att vi hela tiden vetat när programperioden slutar och att anställningar bara kan gälla till dess. Marianne Eriksson vill även ha ett förtydligande kring kommentarerna om att budgeten inte kan nyttjas och att pengar fryser inne. Christina Nordin hänvisar till den senare punkten på dagordningen om budgetutnyttjande.

Maria Gustafsson håller med om att nuvarande LAG:s arbete är tidsbestämt, men anser också att den kompetens och infrastruktur som LAG byggt upp kring Leadermetoden behöver tas tillvara inför nästa period.

Lägesrapport Skogsstyrelsen

Göran Öster sammanfattar kort att målen nås för de tre olika stöd som administreras av Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen dras fortfarande med långa handläggningstider men har satt in extra resurser för att få bukt med problemet. Han nämner också att man inte kommer att nå arealmålen i Skogens mångfald eftersom kostnaden per arealenhet blivit högre än beräknat.

6. Redogörelse för handlingsplan för 2013 för att säkerställa ett fullt utnyttjande av budget

Andreas Mattisson (Jordbruksverket) informerar om de handlingsplaner som tagits fram för att säkerställa ett högt utnyttjande av pengarna i landsbygdsprogrammet. I handlingsplanerna ingår bland annat ökade möjligheter att flytta pengar mellan åtgärder, omfördelning av bredbandspengar, indragning av pengar till centrala potter för avrop och överteckning av programbudgeten. Ytterligare en stor ändring av programmet kan göras och denna kommer att behöva godkännas av ÖK vid nästa möte i maj. En stor risk som är svår att åtgärda är växelkursen. Andreas Mattisson hävdar att det i princip kommer att bli omöjligt att uppnå 100 % budgetutnyttjande, inte minst på grund av återflöde av pengar till programmet. För att exemplifiera nämner han att ett budgetutnyttjande på 99 % innebär att 380 miljoner kronor inte kommer att kunna användas.

Frågor och kommentarer

Leopold Sjöström undrar om återflöden efter 2013 kan användas till andra pågående ärenden och vill ha bekräftat att inga nya beslut kan tas efter årsskiftet. Andreas Mattisson menar att så inte är fallet enligt de nu kända bestämmelserna och menar att inga nya beslut om stöd ska tas efter årsskiftet. Ebba Barany menar dock att övergångsreglerna öppnar upp för att beslut i vissa åtgärder kommer att kunna tas även efter 2013. Andreas Mattisson understryker dock att en sådan lösning innebär att dessa åtgärder då inte kan starta i nästa program. Han påpekar också att det vore administrativt krävande att på det viset arbeta parallellt både en ny och en gammal programbudget. Carl-Fredrik Löf menar att frågan behöver analyseras ytterligare.

7. Information om rapporter av intresse

Guillaume Plathner nämner följande rapporter av intresse:

- Leader Sverige 2007-2011 (SJV-R-12/39)
- Vart går investeringsstödet – en kartläggning för perioden 2007-2009 (SJV-R-12/38)
- Betesmarker och slåtterängar med miljöersättning (SJV-R-12/41)
- Lantbruk i samklang med miljön: Projekt rapport Kompetensutveckling för uthålligt brukande 2009-2011 (SJV-OVR-259)
- Behov av nya mål och åtgärder för ekologisk produktion i landsbygdsprogrammet (SJV-R-12/37)
- Uppföljning av vissa frågor inom landsbygdsprogrammet (Rapport från Riksdagen, 2012/13:RFR4)

Frågor och kommentarer

Maggie Javelius (Naturvårdsverket) vill tipsa om rapporten om betesmarker som är ett pågående regeringsuppdrag där Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Riksantikvarieämbetet samarbetar.

8. Information från EU-kommissionen

Ebba Barany påminner om kommissionens positionspapper om vad Sverige bör prioritera för programperioden 2014-2020. En första omgång övergångsregler, rörande det nuvarande rättsliga ramverket, diskuteras redan i förvaltningskommittén (RDC) medan ytterligare övergångsregler kommer senare under våren. Ebba Barany tar också upp problemen med de höga felfrekvenserna och att berörda medlemsstater ombetts att ta fram en handlingsplan till den 20 februari för hur de ska bemöta felfrekvenserna.

9. Information från Landsbygdsdepartementet

Carl-Fredrik Löf informerar om EU-arbetet och konstaterar att det irländska ordförandeskapet har en ambitiös agenda och irländarna är dokumenterat kompetenta som ordförande. Förhoppningen är att nå någon form av överenskommelse vid junirådet. Avgörande för det fortsatta arbetet är dock utfallet i förhandlingarna om EU:s fleråriga budgetram. Treparsamtal mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen kommer troligen att kunna inledas i mars eller april, men att ett komplett regelpaket skulle bli färdigt till juni känns likväl för ambitiöst. Carl-Fredrik Löf påminner också om att kommissionen sagt att jordbrukspolitikens första pelare inte kommer att starta förrän 2015. När det gäller den andra pelaren har kommissionen varit mindre tydlig, men med tanke på kopplingen till pelare 1 är det troligt att axel 2-åtgärder kommer att dra ut på tiden. När väl EU:s del av finansieringen är fastslagen återstår dock för Sverige att besluta om hur stor den nationella medfinansieringen ska bli. Detta kommer förhoppningsvis att kunna ske till början av hösten.

Departementets projekt för att förbereda nästa program har hittills arbetat med målsättningen att ha ett programförslag färdigt till årsskiftet 2013/2014. Som läget ser ut nu behöver de dock göra en ny prioritering och satsa mer av resurserna på att klara en förlängning av det nuvarande programmet. Carl-Fredrik Löf tror att vi går in i 2014 med en ny budget, men har kvar åtgärderna från den nuvarande programperioden. Ett nytt programförslag kan i det här scenariot komma att presenteras under sommaren 2014.¹ Han tycker dock att man efter höstens budgetproposition behöver ta ställning till vad som ska hända under 2014. Är det t.ex. meningsfullt att ha ett fristående förlängningsår för Leader eller ska vi använda 2014 till att förbereda nästa period? Christina Nordin informerar om arbetet med partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) som tas fram i dialog med kommissionen. Det första bilaterala mötet med kommissionen hölls dagen före ÖK-mötet och ytterligare två till tre möten är inplanerade. Kommissionen planerar att besluta om medlemsstaternas PÖ i november, men vad som händer om landsbygdsprogrammet inte kommer igång förrän 2015 kan inte Christina Nordin svara på. På hemmaplan kommer politiker, myndigheter och intressenter att involveras i arbetsgrupper. Arbetsgrupper för myndigheter och intressenter är nu inplanerade till den 22 februari och den 8 april.

Christina Nordin informerar också om att departementet för närvarande håller på att ta fram ett direktiv om en utredning av jordbrukets konkurrenskraft. Det handlar om en större utredning som förhoppningsvis kommer igång under våren. I mitten på februari väntas en halvtidsutvärdering av Matlandet presenteras. Regionerna och länen har fått i uppdrag att börja förbereda nästa programperiod inom sina områden. De ska då bland annat identifiera utmaningar för att kunna samarbeta med socialfonden och regionalfonden.

Frågor och kommentarer

Sofia Björnsson undrar vad som händer om stats- och regeringscheferna inte kommer överens om den fleråriga budgetramen vid sitt möte i mars. Hon vill också veta hur Europaparlamentsvalet 2014 kommer att påverka. Carl-Fredrik Löf menar att det irländska ordförandeskapet har pratat om ett reservtoppmöte i juni om inte kan komma överens vid

¹ Efter detta möte har Sverige och andra medlemsländer fått en skrivelse från EU-kommissionen där man påpekar vikten av att programmet kommer igång 2014.

marsmötet. Europaparlamentsvalet kommer troligen inte att påverka utarbetandet av det nya landsbygdsprogrammet eftersom alla beslut bör vara fattade vid det laget, om det inte blir mycket stora förseningar.

Bengt Almkvist (Skärgårdarnas riksförbund) undrar om 2020 kommer att bli den bortre gränsen för nästa programperiod också om programstarten försenas. Både Carl-Fredrik Lööf och Ebba Barany bekräftar att så är fallet.

Maria Gustafsson anser det lovvärt att departementet involverar myndigheter och intressenter i framtagandet av PÖ men vill veta mer om hur den politiska förankringen i riksdagen går till. Christina Nordin svarar att regeringen beslutar om programmen och att riksdagen kommer att få en skrivelse presenterad för sig i maj. I övrigt ingår programmen som en del i budgetpropositionen.

Maria Gustafsson undrar också hur departementet tänker sig att landsbygdsprogrammet ska användas inom färdplanen för minskning av klimatutsläpp till 2050. Christina Nordin anser det självklart att landsbygdsprogrammet är ett verktyg i detta sammanhang, men kan inte säga något mer konkret.

Ebba Barany poängterar att man inte ser några förseningar i övriga fonder och att vi också bör försöka komma igång så snart som möjligt.

10. Information från förvaltningsmyndigheten

Niclas Purfürst informerar om att handlingsplanen för att komma tillrätta med felfrekvenserna håller på att arbetas fram av Jordbruksverket och kommer att levereras till kommissionen inom ett par veckor. Han informerar också om revisionsprojektet Acke som gett viktig information om länsstyrelsernas svårigheter och lovar att återkomma till ämnet då projektets slutrapport är färdigställd. Jordbruksverket har tagit initiativet till en fondsamordningsgrupp tillsammans med ESF-rådet och Tillväxtverket. I gruppen tittar man exempelvis på gemensamma bestämmelser kring tillämpningen av klumpsummor och schabloner. Andra teman som gruppen tar upp är CLLD (lokalt ledd utveckling) och PÖ. Hittills har fondsamordningsgruppen haft två möten. Till slutet på mars planerar Jordbruksverket ett seminarium med länsstyrelserna för att förbereda det regionala strategiarbetet.

I övrigt arbetar Jordbruksverket med att avsluta det nuvarande programmet och bistår departementet med underlag inför nästa programperiod och det eventuella mellanåret. ProCAP, Jordbruksverkets projekt som arbetar för att IT-system, administrativa rutiner m.m. ska finnas på plats när nästa program börjar, har nu varit igång i nästan ett år och kommer att fortsätta åtminstone till 2015. Fokus ligger på kundperspektivet vilket bland annat innebär mer av elektroniska ansökningar och förenklingar som förhoppningsvis kan hjälpa till att minska felfrekvenserna.

Frågor och kommentarer

Sofia Björnsson undrar om redovisningen av områdesavgränsningar för mindre gynnade områden (LFA) den 28 februari. Christina Nordin menar att departementet i dagarna kommer att besluta att skjuta på detta. Niclas Purfürst fyller i att uppskjutningen är kopplad till förseningarna i pelare 1.

11. Information om uppföljning av projektstöd

Lena Callisen (Jordbruksverket) och Tina Wallin (Internationella Handelshögskolan i Jönköping, IHH) presenterar en studie av projekt inom axel 3 som belyser svårigheterna

i uppföljningen av projektstöd inom landsbygdsprogrammet. Det har kontinuerligt varit svårt att få fram tillförlitliga siffror för stödets resultat varför möjligheten att ta fram ett schablonbelopp undersökts. Varken analyserade underlag eller den enkät som tagits fram inom ramen för studien kan dock tillföra tillräcklig information för att skapa en schablonmodell för resultatindikatorer. En anmärkningsvärd iakttagelse från studien är att det ofta varit svårt att identifiera deltagare i många av projekten, inte minst då deltagarna själva i många fall inte ens förstått att de deltagit i ett projekt finansierat av landsbygdsprogrammet. Slutsatsen är att det är mycket svårt att följa upp EU-indikatorer såsom bruttofördlingsvärde för projektstöd.

Frågor och kommentarer

Maria Gustafsson undrar om undersökningen sett några tecken på den offentliga sektorn som potentiell marknad. Tina Wallin kan inte säga att hon observerat någon sådan trend.

Maria Gustafsson tror i övrigt på att lyfta fram lärande exempel, fallstudier på både lyckade och misslyckade projekt.

Ebba Barany anser det olyckligt att deltagare i projekten är omedvetna om hur projektet finansieras. Detta är emellertid en tendens hon även sett vid andra tillfällen och som troligen har sin grund i för dålig information om var finansieringen kommer ifrån.

Carl-Fredrik Löf tror att man behöver hitta ett sätt för att synliggöra landsbygdsprogrammets och EU:s roll. Han undrar också om förväntningarna på stöden är fel ställda och om faktorer som jobb och fördelingsvärde är ändamålsenliga som mål för denna typ av åtgärder. Tina Wallin understryker att karaktären hos de projekt hon tittat på gör det svårt att mäta resultaten i kronor och antal anställda. Dessutom sprids effekterna som ringar på vattnet, även till andra än de närmast involverade aktörerna. Lena Callisen anser att förväntningarna är fel ställda då resultaten inte går att mäta. I nästa programperiod är tanken att hårda ekonomiska indikatorer inte ska användas när det gäller projektstöd.

Marianne Eriksson framhåller nyttan av antalet anställda som indikator och har svårt att förstå att dessa siffror skulle vara svåra att ta fram. Även bibehållna arbetstillfällen är viktigt att mäta, speciellt då det gäller diversifiering. Tina Wallin menar att de inte haft tillgång till registerdata för företag och därför inte kunnat få fram antal anställda.

Kjell Hansen förordar att komplettera de nuvarande indikatorerna. Exempelvis behöver förbättrad livskvalitet på landsbygden få mer adekvata indikatorer. Kjell Hansen frågar sig om det är rimligt att även små projekt, på kanske ett par hundra tusen, ska leda till nya arbetstillfällen.

Christina Nordin menar att landsbygdsprogrammet sammantagna effekter inom ett geografiskt område kanske borde kunna mätas för att se vilken dynamik olika åtgärder skapar tillsammans.

Ebba Barany påminner om att nästa landsbygdsprogram måste jobba mot Europa 2020-målen och att jobb och tillväxt därför är fundamentalt. Kommissionen har också föreslagit en resultatreserv för att ge medlemsstaterna incitament att uppnå dessa mål.

Andreas Mattisson understryker svårigheten i att ta reda på hur många arbetstillfällen som skapats av exempelvis en nätverksträff. Han förordar att både EU och Sverige gör urval och djupanalyser när projektstöden utvärderas. Det borde också finnas internationell forskning som kan hjälpa oss att komma fram till vad som är framgångsfaktorer för den här typen av verksamhet.

12. Information om lokalt utvecklingsarbete inför nästa period

Lars Wikström, som på regeringens uppdrag utreder lokalt ledd utveckling (CLLD), konstaterar att CLLD i allt väsentligt är det samma som Leader under den nuvarande programperioden. Skillnaden är att den lokala utvecklingen nu kan genomföras också via de andra fonderna inom den gemensamma strategiska ramen (regionalfonden, socialfonden och fiskerifonden). Det är obligatoriskt för Sverige att använda CLLD i landsbygdsprogrammet, men för de övriga fonderna är den lokalt ledda utvecklingen frivillig.

Lars Wikström lägger fram tre huvudspår för hur Sverige kan välja att arbeta med CLLD. Ett alternativ är att enbart använda CLLD i landsbygds- och fiskeprogrammen och att samordning sker mellan de båda programmen. Ett annat alternativ är ”monofondslösningen” där varje fond avsätter sina egna pengar till lokalt ledd utveckling men samordnar sig med övriga fonder. Det tredje alternativet innebär en flerfondslösning med gemensamma medel mellan fonderna, gemensamma urval och gemensamma lokala utvecklingsstrategier. Denna lösning kan dock innebära stora administrativa komplikationer. Kommissionen har föreslagit möjligheten att införa ett intermediärt organ för att underlätta samordningen mellan fonderna och Lars Wikström menar att ett sådant skulle kunna underlätta.

Frågor och kommentarer

Maria Gustafsson undrar apropå monofondsalternativet om det i samma geografiska område skulle kunna finnas flera olika lokala utvecklingsstrategier och om det är önskvärt att skapa områden som stärker kopplingen mellan stad och land. Lars Wikström svarar här att kommissionen, som tidigare förordat en strategi per område, nu verkar ha blivit mer flexibla. Ebba Barany bekräftar möjligheten att stärka kopplingen mellan stad och land inom samma område.

Maria Gustafsson undrar också vad inställningen är när det gäller att avsätta pengar från landsbygdsprogrammet för integrerade territoriella investeringar (ITI) och framhåller utveckling i skärgårdarna som potentiell ITI. Hon vill också veta om regional- och socialfonden är intresserade av gemensamt arbete kring CLLD samt om medel kan allokteras på nationell basis eller om detta kommer att göras regionalt. Maria Gustafsson anser att mervärdet av CLLD ligger i att olika satsningar samspelar, men i olika faser i en tidsmässig kedja. Detta kan dock lösas både genom mono- och flerfondslösningen. Christina Nordin informerar om att regeringen ännu inte tagit ställning till ITI och att Lars Wikström just nu tar fram ett underlag härom. Hon menar också att regionalfonden har fått en viss kritik för att den lokala nivån inte inkluderas, vilket betyder att ett visst intresse finns för CLLD. Christina Nordin kan ännu inte säga om medlen kommer att allokteras på nationell eller regional nivå. Lars Wikström berättar att regionalfonden och socialfonden börjat programmera för de 8 NUTS2-områdena. Detta arbete påverkar inget i sak när det gäller möjligheterna till samordning mellan program, men kan förhoppningsvis göra tydligare var det finns luckor som CLLD kan fylla.

Bengt Almkvist undrar om Lars Wikström har tittat på ökningen av pengahanteringsvolym för varje geografisk struktur när det gäller de olika alternativen. Bengt Almkvist understryker också vikten av att tydligt involvera den offentliga sektorn i CLLD. Om kommunerna är med och betalar blir de också engagerade, menar han. Han ser också ett värde i att ha nationella potter till CLLD vilket skulle underlätta samarbete. Lars Wikström har ännu inte studerat volymen pengahantering men menar att det inte är

säkert att volymen ökar i alla geografiska områden då alla fonder inte kommer att användas överallt.

13. Övriga frågor

Carl-Fredrik Löf informerar om att det ska hållas ett referensgruppsmöte för nya programmet den 8 mars.

14 Nästa möte

Nästa möte planeras till den 29-30 maj och kommer att kombineras med en exkursionsdag.

15. Mötets avslutande

Ordföranden förklarar mötet avslutat och tackar samtliga närvarande för deras deltagande.

Christina Nordin
Ordförande

Guillaume Plathner
Övervakningskommitténs sekretariat

Justeras:
Marianne Eriksson
(LRF)

Birger Svanström
(Sveriges Hembygdsförbund)